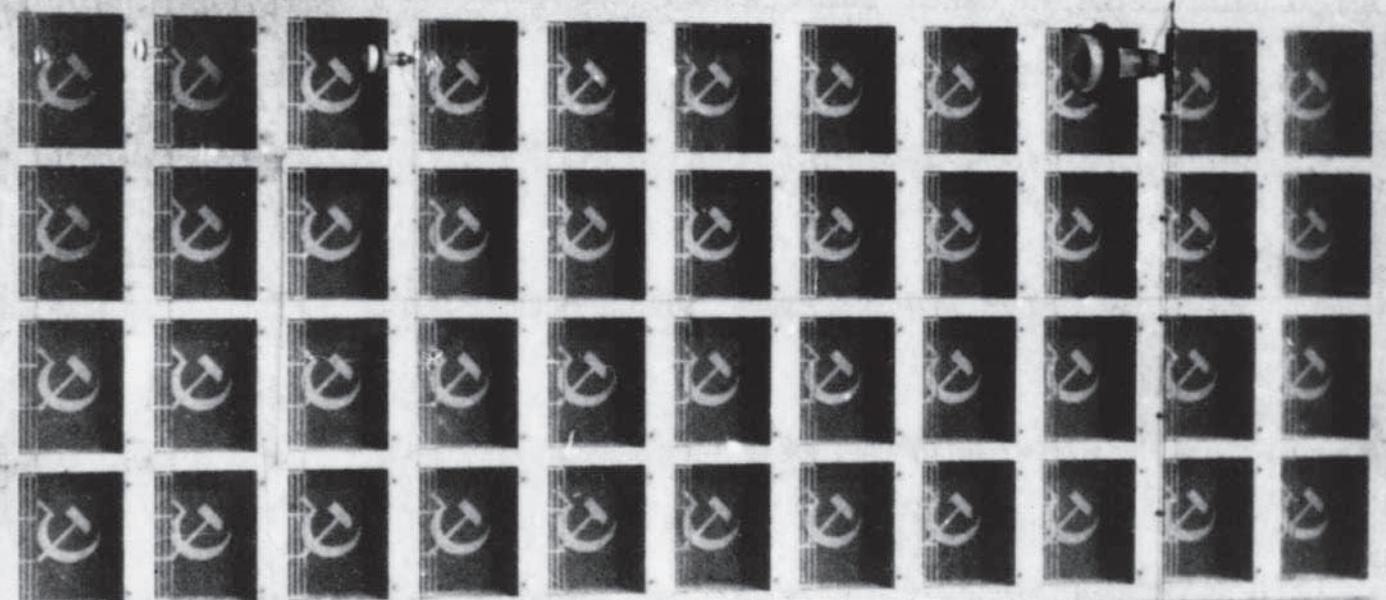

AZIENDA CITADINA APPROVVIMENTO

3. Doba moći / Seasons of Power

*velika europska umjetnost
odgovara na krizu*

Iskustvo podijeljenosti oblikovalo je identitet mnogih europskih gradova. Grad Rijeka živio je povijest podijeljenu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije, što je u jednom kratkom razdoblju rezultiralo Slobodnom Državom Rijekom, prvom fašističkom državom. Do 2020. godine od toga će proći točno 100 godina. Nakon toga slijedila je kontroverzna i krvava repopulacija Rijeke. Ta je podjela još uvijek vidljiva u tkivu grada, njegovoј arhitekturi i sukobljenim kolektivnim sjećanjima.

Rijeka je preživjela okupaciju, oslobođenja, monarhije, carstva koja se urušavaju, promašene socijalističke pokuse. Ova programska linija istražuje svijet totalitarnih režima, struktura moći i straha, koje su transformirale riječke izgovorene i prešućene narative.

STRATEŠKA PARTNERSTVA

Glavni domaćin projekta:
Hrvatsko narodno kazalište
Ivana pl. Zajca (umjetnički direktor: Oliver Frljić)

Lokalni partneri: Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Art-Kino Croatia, Documenta – centar za suočavanje s prošlošću, Odsjek za kulturne studije – Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet – Sveučilište u Rijeci, Centar za napredne studije – Sveučilište u Rijeci, Muzej grada Rijeke, Institut za suvremenu umjetnost (Zagreb)

Međunarodni partneri:
Teatr Wybrzeże (Gdańsk), NEED Company (Bruxelles), Kaai Theater (Bruxelles), Laibach Neue Slowenische Kunst (Ljubljana), HAU (Berlin), Narodno pozorište Mostar, Slovensko narodno gledališče Nova Gorica

Dodatni izvori financiranja:
Kreativna Europa za kulturu, koprodukcija europskih kazališta i festivala, prihodi od europskih turneja dviju ili više koprodukcija

IMPULS

Vizure grada Rijeke imaju funkciju urbanog palimpsesta, ponovno ispisivanog novom simboličkom arhitekturom i ideološkim znakovima s dolaskom svakog sljedećeg režima, okupatora ili oslobođitelja ovoga lučkoga grada. Spomenici u Rijeci i njezinoj okolini označavaju mjesta moći i otpora koji doprinose identitetskim slojevima ove regije.

Riječka povijest inspirira potragu za sestrinski gradovima, mjestima u kojima se podjele i dalje mogu vidjeti u urbanoj geografiji, okolnom području i u očima ljudi koji тамо žive. Ona je, također, zrcalo suvremene Europe, razdoblja nade i tuge koja je naš kontinent proživio.

Grad koji je desetljećima bio podijeljen, s granicom koja je oblikovana uz rijeku Rječinu, kao primjer ciničnog političkog crtanja granica. S obzirom da se bodljikave žice podižu diljem Europe, središnjim i relevantnim postaje pitanje granica. Tenzije se ne mogu ignorirati.

LOKACIJA

Mnoge aktivnosti vezane uz **Doba moći** održavaju se u i oko lokalnih memorijalnih obilježja – građevina (Guvernerova (D'Anunzijeva) palača), spomen područja (Goli otok, kamp Kampor na Rabu), muzeji (Lipa), spomenici (Spomenik pobjede, Podhum), vojni kompleksi Sv. Katarina, bivše vojarne dobrovoljaca iz Španjolskog građanskog rata, (trenutačno sveučilišni kampus), slavni ostaci povijesti (Titov motorni brod Galeb) i izgubljena mjesta koja je službena povijest zaboravila.

Niz europskih koprodukcija pripremljenih za razdoblje od 2018. do 2019. godine kulminirat će s četirima spektaklima na posebno odabranim lokacijama, prema istraživanju i odluci autora. Velike, privremene javne arene izrađuju se za svaku sezonu uz podršku **Rijeka Resourcea**.

AKTIVNOSTI

Ova programska linija sastoji se od nekoliko preklapajućih razdoblja i višestrukih iskustava.

Započinjemo s pozadinskim istraživanjem i upotrebljavamo postojeće projekte (FRAMNAT, Europsko sjećanje, Spomenici budućnosti) i kolege (Komparativna povijest kulture sjećanja) koji se održavaju na Sveučilištu u Rijeci. Identificirana su potencijalna spomen mjesta, uspostavljeni istraživački timovi, a osigurana je i suradnja s lokacijama koje su već u funkciji (primjerice muzeji). Ova faza temelji se na širokoj mreži međunarodnih akademskih i građanskih društava kao partnera za konferencije, radionice i znanstvene studije.

Drugo razdoblje je najšire i najvidljivije, jer će se deseci spomen mjesta diljem grada i susjednih zajednica animirati umjetničkim intervencijama (performansi, izložbe, koncerti, čitanja poezije, novi spomenici, spomen-ploče i obilježja, obnovljeni javni prostor). Četiri razdoblja umjetnosti, četiri podijeljena grada na pozornici i četiri monumentalna rada nekih od najboljih kazališnih umjetnika u Europi činit će vrhunac programa **Doba moći** tijekom 2020. godine.

ISTAKNUTA TEMA

Podijeljeni gradovi

Izgubljeno stanovništvo. Fiume postaje Rijeka. Danzig postaje Gdanski. Mostar ostaje podijeljen. Rane Belfasta zarastaju.

Četiri djela naručena od poznatih europskih režisera / koreografa / kazališnih skupina, zajedno s lokalnim umjetnicima i ciljnim skupinama iz zajednice. Četiri lokacije u Rijeci i regiji, transformirane u moćne susrete s veličanstvenim izvedbama. Izvedbena umjetnost koja postavlja europske standarde izvrsnosti i kritičkog razmišljanja za 2020. godinu i budućnost.

Četiri velika europska režisera / kazališne skupine kreiraju po jedan "sezonski spektakl" na temu moći u promjenjivim oblicima tijekom povijesti.

Glavni partner: Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca. **Angažirani režiseri/pisci:** Oskaras Korsunovas (Vilnius), Jan Lauwers i NEED Company (Bruxelles), Krzysztof Warlikowski (Varšava), Stefan Kaegi i Rimini Protokoll (Berlin), Goran Stefanovski (Skopje/Canterbury), Oliver Frlić (Rijeka).

PRIDRUŽENI PROGRAMI

Krajobrazni sjećanja

Locirati, istražiti, analizirati i ponovno interpretirati povijest Rijeke u kontekstu šireg europskog narativa dvadesetog stoljeća, a ne samo kroz uske ideološke prizme prošlosti. Mapiranje krajobraza sjećanja i njihova interpretacija pomoći umjetničkim intervencijama – predstava, performansa, izložbi, koncerata, čitanja poezije, novih spomenika, neformalnih spomen-ploča i obilježja, obnovljenih javnih prostora, dodatnih muzejskih postava itd.

Glavni partneri: Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, odsjeci za Kulturalne studije, Povijest i Povijest umjetnosti. **Lokalni partneri:** Art-Kino Croatia, Documenta – centar za suočavanje s prošlošću, lokalne nevladine

Iz albuma Miodraga Šepića, kapetana Titovog motornog broda Galeb, uz odobrenje obitelji Šepić

organizacije. **Međunarodni partneri:** Sveučilište u Regensburgu, Sveučilište u Groningenu, Central European University (Budimpešta).

Sjećanje na Goli Otok i Sveti Grgur

Goli Otok i Sveti Grgur dva su mala otoka u Jadranskome moru. Njihova kontroverzna povijest počela je kada je Jugoslavija 1948. godine izbačena iz Informbiroa i kada je prekinula sve veze s SSSR-om. Otoci su se koristili kao koncentracijski logori za osobe optužene kao simpatizere ili špijune Istočnoga bloka. Nakon zatvaranja 1956. godine logor je postao zatvor za maloljetne delinkvente, kriminalce i političke zatvorenike. Logor je danas u ruševnom stanju. Cilj ovog programa je naglasiti političke traume koje još uvijek predstavljaju teret u našem društву. Umjetničke aktivnosti na Golom otoku i Svetom Grguru dotiču se ove složene teme na društveno relevantan, ali ne i ispolitiziran način, s fokusom na kulturnu kritiku i umjetnički izraz. Vrhunac projekta je u 2020. godini s pokretanjem spomen-prostora, otvaranjem javnih izložbi, kazališnih izvedbi, koncerata, umjetničkih radionica.

Glavni partneri: Udruga Goli otok Ante Zemljari, Art De Facto, Zagreb, općina Lopar i Grad Rab.

Lokalni partneri: Centar za mir, nenasilje i ljudska prava - Osijek, Građanski odbor za ljudska prava - Zagreb, Hrvatski helsinski odbor - Zagreb, Documenta - centar za suočavanje s prošlošću, Zagreb. **Međunarodni partneri:** Slovenski umjetnički kolektiv Laibach (Ljubljana), Centar za kulturnu dekontaminaciju (Beograd).

Kultura totalitarizma

Ovaj kutak svijeta neizbjježno se okreće oko dvaju protagonista koja su označila 20. stoljeće, a to su Gabriele D'Annunzio (ili *Comandante*) i Josip Broz Tito (ili *Maršal*). Rijeka u regionalnom/globalnom kontekstu, totalitarizam kao politički i kulturni fenomen. D'Annunzio je okupirao Rijeku u razdoblju tijekom kojega je grad bio uspostavljen kao slobodan grad-država (1920.-1924.) - prolog talijanskog fašizmu. Tito je vodio Jugoslaviju sve do svoje smrti.

Naši susreti s ovom temom rezultiraju multimedijskim/interaktivnim izložbama i javnim okupljanjima. Poseban interes stavlja se na rekonstrukciju D'Annunzijevih i Titovih javnih govora koji se dotiču važnih događaja u Rijeci. Oba političara bili su vješti govornici i znali su zapaliti svoju publiku do točke ključanja; s jedne strane nalazi se fašist, a s druge komunist. Njihov utjecaj na tijek povijesti bio je golem, a njihove sudbine vrlo različite. U Rijeci se ta dva povijesna toka međusobno isprepliću.

Lokacije: Muzej grada Rijeke i javni prostori.

Glavni partner: Muzej grada Rijeke. **Lokalni partneri:** Art-Kino Croatia, Centar za industrijsku baštinu, Muzej Staro selo (Titovo rodno mjesto), Kumrovec, Muzeji Hrvatskog zagorja, Gornja Stubica, Hrvatski povijesni muzej.

Međunarodni partneri: Società di Studi Fiumani (Rim), Muzej istorije Jugoslavije (Beograd), Universalmuseum Joanneum (Graz).

Oliver Frljić: Kompleks
Ristić, HNK Ivana
pl. Žajca, 2015.

Devedesete: ožiljci

Dvadeset i pet godina nakon najveće političke, društvene i ekonomski promjene našega vremena još uvijek se borimo s njezinim posljedicama. Kroz istraživanja, publikacije i izložbe o vizualnoj umjetnosti i kulturi devedesetih godina, ovaj će projekt progovoriti o bliskoj europskoj i euroazijskoj povijesti, kolektivnom sjećanju i kolektivnom zaboravu, rekonstrukciji utjecajnih društvenih mitova i političkim obvezama koje utječu na kulturnu i umjetničku proizvodnju. Zbog složenosti mogućih događanja u sklopu ovog projekta ujedinjene su istraživačke mreže, istraživačke organizacije, arhivi, konferencije, izložbe i drugi javni događaji te tiskane i elektroničke publikacije. Lokalna zajednica u ovom je projektu istovremeno i sudionik i publika.

Glavni partner: Institut za suvremenu umjetnost, Zagreb. **Lokalni partneri:** Muzej moderne i suvremenе umjetnosti (MMSU), Rijeka. **Međunarodni partneri:** Estonian Art Museum (Tallinn), National Gallery of Art (Sofija), Leipzig Centre for the History and Culture of East Central Europe.

Granice/tijelo/gradovi

Granice u odnosu na tijela u urbanim prostorima. Promatranje i dokumentiranje oblika, simptoma i politika granica u raznim europskim gradovima (Berlin, Gorica, Mostar, Nikozija). Tijekom tri godine (2017.–2019.) provodit će se arhivska istraživanja u Rijeci i gradovima uključenim u projekt. Planirani rezultat je mobilna izložba koja će se prikazivati uzduž bivše granice između Rijeke i Sušaka, uz rijeku Rječinu.

Lokacije: Hartera, Delta, Titov trg, Porto Baroš itd.

Glavni partneri: Muzej moderne i suvremenе umjetnosti, Rijeka. **Lokalni partneri:** Prostor Plus, Državni arhiv u Rijeci, Muzej grada Rijeke, Sveučilište u Rijeci.

VREMENSKI OKVIR

[ri:map] 2016-2017

- ▶ identificirati i potvrditi odabrane umjetnike / kazališne skupine i koproducente
- ▶ odabratи četiri lokacije za svaku specifičnu koprodukciju
- ▶ kontaktirati lokalne umjetničke i građanske skupine koje će biti angažirane na izvedbama
- ▶ inventar spomen-mjesta za druge aktivnosti

[ri:learn] i [ri:invent] 2018-2019

- ▶ intervjuji, radionice i probe s ciljnim lokalnim zajednicama
- ▶ pišu se i odobravaju rukopisi / sinopsisi / predstave
- ▶ na odabranim spomen-mjestima izvede se umjetničke aktivnosti i izložbe

[ri:build] 2020-2021

- ▶ posljednje probe
- ▶ osposobljavanje lokacija za **Podijeljene gradove** i popratne tehničke potrebe
- ▶ 15-20 izvedbi za svaku koprodukciju, po jednu svake sezone (2020.)
- ▶ turneja dviju ili više koprodukcija u druge dijelove Europe (2021.)
- ▶ na odabranim spomen-mjestima izvede se umjetničke aktivnosti i izložbe

LOKALNI ANGAŽMAN

Ovaj programski pravac zamišljen je kao suradnički i participativni projekt sa svim dionicima koji istovremeno imaju ulogu sudionika i publike, a to su lokalne zajednice, novinari, filmski djelatnici, autori, glazbenici, vizualni umjetnici, izvođači, glumci, učitelji, učenici, a posebno studenti kulturnih studija, povijesti, sociologije i humanističkih znanosti. Obuhvaćene su, također, osobe i institucije izravno uključene u suočavanje s prošlošću – žrtve totalitarističkih režima prošlosti, bivši politički zatvorenici i njihove obitelji, aktivisti i organizacije za ljudska prava, organizacije civilnog društva, ali i šira publika koju zanima politika i kultura.

POTENCIJALNI UČINAK

Paralelni cilj aktivnosti predstavljenih u okviru ove programske linije je razvoj Centra za inovativne humanističke znanosti pri Sveučilištu u Rijeci, koji bi koordinirao raznim istraživačkim projektima te nastavio svoj rad prijavljivanjem na nove vrste financiranja vezanih uz teme ovog programskog pravca. Nadalje, izravan učinak ovih aktivnosti bit će određivanje na kojim se odabranim spomen lokacijama mogu postaviti trajni krajobrazi sjećanja.

Otkrivanjem ovih lokacija (od kojih su neke označene, a druge ostavljene zaboravu) i njihovim ponovnim prisvajanjem u 21. stoljeću uloga Rijeke u europskim totalitarističkim režimima prošlog stoljeća gradu i njegovim posjetiteljima pružit će priliku za promišljanje o opasnostima diktatura, ali i emancijskom potencijalu otpora ugnjetavanju.

U posljednjoj fazi odredit će se koje lokacije imaju dugoročni potencijal uključivanja u postojeće i planirane kulturne institucije i spomen obilježja.

Gabrielle D'Annunzio